

studium teologii, nie zamyka dyskusji na temat *Jakie seminarium diecezjalne na nasze czasy?* Dyskusja zostaje ciągle otwarta. Ks. dr hab. Jan Miczyński zakończył swoje wystąpienie dziękując wszystkim prelegentom i uczestnikom sympozjum, tym samym zamykając dwudniowe obrady.

KS. ŁUKASZ ŻABA

e-mail: zablukasz@wp.pl

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rt.2019.66.5-11>

JACY CHRZEŚCIJANIE ŚWIECCY NA NASZE CZASY? SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM

8 października 2018 roku, w ramach czterdziestych drugich Dni Duchowości, na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyło się międzynarodowe sympozjum pt. *Jacy chrześcijanie świeccy na nasze czasy?* Sympozjum, zorganizowane przez Instytut Teologii Duchowości KUL, wprowadziło słuchaczy w przestrzeń istotnego pytania, które warto poddać refleksji.

Spotkanie zostało zainaugurowane Eucharystią, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Marek Chmielewski. W homilii ks. prof. M. Chmielewski odwołał się do posynodalnej adhortacji apostołskiej św. Jana Pawła II *Christifideles laici* mówiącej, że ludzie świeccy „nie tylko należą do Kościoła, ale że sami są Kościołem” (ChL9). Postawione podczas homilii pytanie o jakość świeckości oraz stylu życia, do którego ludzie wierzący są wezwani we wspólnocie Kościoła i w dzisiejszym świecie, zostało rozwinięte w dalszej części dnia.

Obrady odbyły się w Centrum Transferu Wiedzy KUL, a sympozjum otworzył Prodzikan Wydziału Teologicznego KUL ks. prof. dr hab. Marian Zając. W swoim słowie wstępnym zauważył, że współczesny człowiek, szczególnie znajdujący się na kontynencie europejskim, pod warstwą agresji wyrażanej w różnej postaci jest człowiekiem samotnym i zropaczonym. Obecny czas jest więc momentem, aby obudzić „śpiącego olbrzyma”, jakim są wierzący ludzie świeccy, którzy wraz z kapłanami będą mogli zaradzić ludzkiej biedzie.

Pierwszej części sesji przewodniczył ks. dr hab. Stanisław Zarzycki SAC, zapraszając do wystąpienia jako pierwszego ks. prof. Vincente Boscha z Uniwersytetu Santa Croce w Rzymie. Referat pt. *Teologiczny charakter świeckości* wskazywał na chrześcijan, którzy powinni wybierać Pana Boga w codzienności, jednocząc się z Jezusem

Chrystusem w doświadczeniu krzyża. Prelegent zaznaczył, że obowiązki i zadania podejmowane przez świeckich powinny być wykonywane ze świadomością bycia chrześcijaninem oraz według tego, co Pan Bóg nakazuje. Wtedy ich życie stanie się objawieniem Boskiego oblicza w świecie.

W kolejnym wystąpieniu dr Maciej Górnicki z Gliwic zaprezentował wykład pt. *Świecki chrześcijanin pomiędzy tradycjonalizmem a progresizmem. Próby poszukiwania „trzeciej drogi”*. Starał się ukazać pewne ogólne warunki i kierunki poszukiwania zadań dla chrześcijan świeckich w XXI wieku. Konkretnie wskazówki dotyczące „trzeciej drogi” – według prelegenta – związane są z kluczowymi pojęciami, takimi jak: osobista relacja z Jezusem Chrystusem, bez której nie można niczego dobrego uczynić; formacja osobista; trwanie we wspólnocie; zaangażowanie w życie społeczne oraz mentalność organiczna lub inaczej mówiąc kultura życia. Jak zaznaczył dr M. Górnicki, wszelkie drogi czy to w ramach wspólnot, stowarzyszeń, ruchów kościelnych, a także w doświadczeniu duszpasterstwa parafialnego, które będą brać pod uwagę te wyżej wymienione kluczowe elementy, mogą stać się „trzecią drogą”, która z jednej strony daje duchowy wzrost chrześcijanom świeckim, a z drugiej pomaga stać się zaczynem Królestwa Bożego pośród tego świata.

Ostatni referat w tej części sympozjum przedstawił prof. dr hab. Benas Ulevičius z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie na Litwie. Temat wystąpienia brzmiał *Po co studiować teologię? Kontekst litewski*. Prof. B. Ulevičius, odnosząc się do doświadczenia świeckich, zwrócił uwagę na wartość studiów teologicznych, które stają się okazją do głębszego poznania nauczania Kościoła, dają człowiekowi możliwość zaangażowania się w różne przestrzenie życia świeckiego. Prelegent zwrócił uwagę, że Litwini kochają nauczanie Kościoła, a wielu podejmuje studia mając już jeden lub dwa dyplomy. Jednak tym, co ich przekonuje do studium teologii, to przede wszystkim odkrywanie sensu życia. Jest to dla nich okazją do wyjścia od tego, co ciasne oraz stare w myśleniu i przejścia do tego, co świeże i nowe. Teologia, jak wyznają litewscy studenci, służy życiu człowieka.

W drugiej części sympozjum, której przewodniczył ks. mgr lic. Aleksander Michalak, do stołu prezydyjnego został zaproszony ks. prof. dr hab. Marek Chmielewski, który wygłosił referat na temat: *Świeccy konsekrowani – „laboratorium Kościoła” [św. Paweł VI]*. Ks. prof. M. Chmielewski wyjaśnił, że cechą charakterystyczną instytutów świeckich jest świeckość, konsekracja, apostołstwo w świecie oraz więzi braterskie. Świeckość tychże osób, zewnętrznie nie wyróżnia ich od świata ani w sposobie mieszkania, ubierania oraz w charakterze pracy. Świeccy konsekrowani nie mieszkają w klasztorach, ale oddzielnie, nie podejmują wspólnych dzieł, ale w dyskretności na mocy świadectwa w sposób ukryty oddziałują na ten świat. Konsekracja osób świeckich dokonuje się w pełni na mocy profesji wieczystej. Apostołstwo, które podejmują, ma charakter bycia w świecie na sposób ukryty. Dokonuje się ono w ramach ich pracy zawodowej, aby poprzez czyny i słowa wpływać na uświęcenie drugiego człowieka. Więzy braterskie, które przeżywają świeccy konsekrowani, wyrażają

się w pamięci modlitewnej, spotkaniach formacyjnych, przynależności formalnej do określonego instytutu. Relacje braterskie są istotą ich życia, aby formacja i realizacja powołania oraz wzrastanie duchowe było możliwe i rozwijane.

W popołudniowej części wzięli także udział prelegenci ze Słowacji. Byli nimi: prof. Jana Moricová z Katolickiego Uniwersytetu w Ružomberku oraz ks. prof. Anton Adam z Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie, którzy wystąpili z tematem *Rola świeckich w odrodzeniu Kościoła na Słowacji*. Pani prof. J. Moricova zwróciła uwagę, że zasadniczą rolą świeckich w czasie komunizmu, ale także dziś jest uświęcanie świata od wewnątrz. Procesowi temu pomagają wspólnoty związane z określoną duchowością, będące środowiskiem pogłębiającym wiarę i życie chrześcijan świeckich. Widoczne w dobie reżimu komunistycznego stało się działanie wiernych świeckich, którzy poprzez konkretną formację potrafili bardziej podejmować rozeznanie woli Bożej w trudnych doświadczeniach życia Kościoła. Pomocna stała się także rozwijana przez nich działalność charytatywna, budowanie szkolnictwa katolickiego oraz prężna działalność w mediach. W ostatniej części wystąpienia została podjęta sprawa konieczności formacji świeckich do pełniejszego odkrywania powołania i wypełniania go w codziennej misji.

O dalszej *Roli świeckich w odrodzeniu Kościoła na Słowacji* mówił ks. prof. Anton Adam. Wskazał na to, że po dziesiątkach lat niewoli, wchodząc w okres wolności, świeccy na Słowacji mogli rozwinąć nowe inicjatywy w służbie apostołskiej. Tym, co ją charakteryzowało, to przede wszystkim nauczanie religii w szkołach. Wspierali tym zaangażowaniem duchownych, których liczba była zbyt mała w stosunku do ilości zgłaszających się uczniów. W swej formacji intelektualnej wierni świeccy angażowali się w studia teologiczne. Ich wykształcenie ma także dzisiaj duży wpływ na przekazywanie chrześcijańskich prawd oraz na nastrój w przyjmowaniu i przekazywaniu tajemnicy wiary. Duże zaangażowanie laikatu można obserwować także w katolickich mediach społecznościowych, przez które odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu świadomości wiernych. Ks. prof. A. Adam w podsumowaniu zaznaczył, że formacja świeckich oraz ewangelizacja różnych kategorii zawodowych stanowi ważne wyzwanie duszpasterskie w ich kraju. Sytuacja i życie wiernych na Słowacji ukazuje, że możliwe jest przeżywanie chrześcijaństwa w odniesieniu do tego świata.

W ostatniej części sympozjum prowadzący, którym był ks. prof. dr hab. Marek Chmielewski, zaprosił do wygłoszenia referatu ks. prof. dr hab. Jarosława Popławskiego. Przedstawiony został temat pt. *Duchowość pracy ludzkiej*, w którym prelegent zwrócił we wstępie uwagę na pracę jako doświadczenie kształtujące człowieka od wewnątrz. Charakterystyczny rys pracy ks. prof. J. Popławski ukazał w kilku odsłonach. Pierwsza z nich jest obecna jako udział w stwórczym dziele Boga, który podejmuje zadanie stwarzania świata. Wartość pracy – jak nadmienił prelegent – staje się przestrzenią rozwoju osobowego. Ważnym doświadczeniem trudu pracy jest zbawcze dzieło, które swoją wartość objawia w Krzyżu i Zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa. Duchowość pracy skupia swoją uwagę na uświęcającym i ewangelizacyjnym zadaniu,

natomiast sama praca jest nie tylko drogą zdobywania środków do utrzymania, ale wykonywana sumiennie ma prowadzić do uświęcenia życia konkretnych ludzi.

Ks. dr hab. Stanisław Zarzycki w referacie pt. *Człowiek świecki w poszukiwaniu jedności wiary i życia* zaprezentował syntezę pomiędzy wiarą człowieka świeckiego i jego codziennością. Momentem zasadniczym tejże syntezy jest modlitwa, jako moment kontemplacyjny, który uświadamia, że człowiek jest wikarym, czyli zastępcą Boga w dziele stworzenia. Modli się z tą świadomością, że ma do wykonania konkretne zadanie w otaczającym go świecie. Kolejnym jest moment odkupieńczy, który polega na uchronieniu rzeczywistości doczesnej od złych wpływów. Trzeci moment to moment twórczy, jako poszukiwanie Królestwa Bożego w zajmowaniu się sprawami świeckimi i porządkowanie ich według myśli Bożej. Ostatnim jest moment komunijny i mediacyjny, w którym człowiek – zajmując się sprawami doczesnymi – cały czas współdziała w relacji z ludźmi, aby to, co zrobił, służyło innym osobom. Synteza wiary i życia, ukazana w referacie, jest możliwa jedynie w miłości Boga i bliźniego.

Symposium podsumował oraz zamknął ostatnim wystąpieniem pomysłodawca tematu i dyrektor Instytutu Teologii Duchowości KUL ks. dr hab. Jan Miczyński. W temacie *Misja świeckich. Spojrzenie ku przyszłości* wybrzmiały trzy aspekty. Pierwszy to uświęcanie pracy, która powinna być jak najlepiej wykonywana dla Pana Boga i ze względu na człowieka. Po drugie, praca ma być tak wykonywana, aby człowieka uświęcała. Po trzecie, praca ma uświęcać różne rzeczywistości, które człowiek podejmuje, wypierając z nich to, co nie jest Boże i co nie służy życiu. Misja świeckich powinna być przeżywana w duchu bezinteresownej miłości, szczerości i normalności człowieczeństwa. W trakcie referatu cennym głosem było świadectwo Pani Anny Kropornickiej, Pani Beaty Kowalczyk oraz Pana Sławka Kosowskiego ze wspólnoty Foyer de Charité (Ognisko Światła i Miłości) w Kaliszanach. W swym prostym wystąpieniu ukazali sens i cel życia konsekracją chrzcielną w dzisiejszym świecie.

Końcowym aktem modlitewnym, zebrani uczestnicy sympozjum, zawierzili dzieło świeckich chrześcijan żyjących i działających w świecie.